Gemeente Maastricht

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

Aan de dames en heren,
leden van de gemeenteraad

ONDERWERP	DATUM	BIJLAGEN
beantwoording vragen door LVO n.a.v. informatiebijeenkomst op 30 maart 2021	9 april 2021 Verzonden 09-04-2021	--
BEHANDELD DOOR	TELEFOONNUMMER	ONZE REFERENTIE
BCGW (Bibi) Wouw, van de	043 35	2021-11020
E-MAILADRES	FAXNUMMER	UW REFERENTIE
Bibi.van.de.Wouw@maastricht.nl	043 - 350 4310	--

Geachte raadsleden,

Zoals afgesproken tijdens de informatiebijeenkomst met LVO op 30 maart 2021, stuur ik u de schriftelijke beantwoording van LVO op de vragen die zijn gesteld.

Beantwoording technische vragen Informatieronde inzake LVO van 30 maart 2021

VOORAF
Bij de aanbieding van de Toekomstvisie aan de raad is gemeld dat LVO op 16 april een voorgenomen besluit neemt, met medeneming van de input van de raadsleden, de medezeggenschap en de gesprekken met diverse stakeholders in de stad.
Door de verlenging van de raadsinformatieronde naar 14 april is deze datum niet haalbaar. Zorgvuldige weging van alle input maakt dat LVO op latere datum een voorgenomen besluit neemt.
Wij zullen de raad hierover informeren zodra meer informatie beschikbaar komt.

Liberale Partij Maastricht (LPM)

1. **Vraag:**
   Heeft de raad een statutaire bevoegdheid ten aanzien van de plaatsing van Vmbo in west.

   Antwoord:
   Nee. De vrijheid van de inrichting van het onderwijs is bij Grondwet toebedeeld aan schoolbesturen.
   De raad heeft een wettelijke bevoegdheid ten aanzien van de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs en een zorgplicht ten aanzien van onderwijshuisvesting (conform de door de raad vastgesteld Verordening Voorzieningen Onderwijshuisvesting).
   Uw vraag moet bovendien met nee worden beantwoord omdat deze bevoegdheid niet is opgenomen in de statuten van LVO. Tenslotte: het Bonnefantencollege heeft de denominatie Algemeen Bijzonder en valt als zodanig buiten de werking van de bepalingen in de statuten van LVO (artikel 7 lid 6) die de rol van de gemeenteraad omschrijft ten aanzien van het openbaar onderwijs.

Raadsinformatiebrief

50PLUS

2. Statement ten aanzien van domeinenstructuur en leerlingenregulering.

Reactie:
De domeinenstructuur hebben wij verre achter ons gelaten. Dat was een poging om het onderwijs betaalbaar te houden door de bovenbouw van verschillende scholen samen te voegen (per onderwijssoort Vmbo/havo/vwo) tot een domein.
Op wens, onder meer van de raad, maar ook van de stad, zoekt LVOj de oplossing in het samenwerken/samenvoegen van scholen tot brede scholengemeenschappen, grotere eenheden, met voldoende leerlingen. Onze doorrekeningen laten echter zien dat wij te weinig leerlingen in Maastricht hebben om op drie locaties vmbo-beroepsonderwijs aan te bieden. Vandaar onze conclusie om dat op twee plaatsen aan te bieden. Beperkt (voor ca. 18-20 leerlingen per leerjaar; in totaal 72 leerlingen basis/kader) op het Bernard Lievegoed College (Vrijeschool) met een profiel Diensten en Producten en uitgebreid op de Campus met alle in Maastricht beschikbare profielen/licenties, Horeca en bakkerij, Techniek (PME), Zorg en Welzijn, Groen, in de nabijheid van het Vista College om ook alle doorgaande leer- en zorglijnen te kunnen inrichten en mogelijk medegebruik van dure praktijkruimtes te realiseren. De gesprekken hierover worden al gevoerd.

Sociaal Actieve Burgerpartij (SAB)

3. Vraag:
Wil u in de toekomst meer transparantie betrachten?

Antwoord:
Zeer zeker. We hebben begin maart de tijd genomen om eerst intern goed te communiceren met onze eigen mensen. Wij willen participatief besturen en niet top-down. Mogelijk dat deze pauze bij u de indruk heeft gewekt dat we zaken achter houden, maar dat is zeker niet gebeurd en ook niet onze intentie. Zodra er iets te delen was het afgelopen jaar met u hebben we dat gedaan, onder meer via de Nieuwsbrieven "Toekomst voortgezet onderwijs Maastricht-Meerssen-Valkenburg".

Partij Veilig Maastricht (PVM)

4. Vraag:
Vanwaar opeens deze tijdsdruk?

Antwoord:
Enerzijds omdat wij een jaar vertraging hebben opgelopen door eerst onze nieuwe rectoren goed te positioneren en hen vervolgens te laten participeren in deze toekomstvisie en daarover te communiceren met hun geledingen.
De grootste druk is echter opgevoerd door de gemeente, die gevraagd heeft aan LVO om uiterlijk 1 mei een uitspraak te doen over de positionering van onderwijssoorten/scholen van de Campus. Het betreft de vastgoedpositie aan de Groene Loper, waar partijen in onderhandeling zijn met het Consortium (Ballast Nedam en Avenue 2), dat bezig is met de herinrichting Groene Loper. De vraag is of al dan niet ruimte voor de Campus moet worden gereserveerd/verworven op de voormalige sportvelden tussen de Noormannensingel en Groene Loper. Bij de ontwikkeling van

een campus rondom de Noormannensingel is meer ruimte nodig dan het bestaande pand van het Sint-Maartenscollege.

5. Vraag:
Waarom geen Vmbo in west? Die onderwijssoort past toch prima bij de bevolkingsopbouw in west? Ouders zijn ongerust over met name de verplaatsingen, veiligheid in het verkeer e.d. Ontstaat er geen weglek naar België.

Antwoord:
Uw aanname klopt. Voor een deel van de kinderen in west is ook vmbo het passende vervolgonderwijs. Maar de aantallen geprognosticeerde Vmbo-leerlingen zijn te gering om dit onderwijs volwaardig op drie locaties te kunnen aanbieden. Doen wij dat toch, dan is het én onbetaalbaar én door de inrichting geen volwaardig beroepsvoorbereidend onderwijs dat past bij een voorbereiding op de lokale arbeidsmarkt.
Vandaar de keuze om op de Vrijeschool alle onderwijssoorten aan te bieden (met een beperkt aantal leerlingen vmbo-basis/kader) en op de campus waar VMBO Maastricht geïntegreerd wordt in een brede scholengemeenschap met de Havo/Vwo-afdelingen van het Sint-Maartenscollege en het Porta Mosana College, de Terra Nigra Praktijkschool en het NOVO-college, in nabijheid van het Vista College.
LVO hoopt dat de duidelijkheid over de inrichting van het onderwijs in Maastricht en een volwaardig vmbo-beroepsonderwijs aan de campus, ouders zal weerhouden om hun kinderen in België op school te plaatsen.
*Voor aanvullende informatie over de berekening van de leerlingaantallen, de gebruikte uitgangpunten, en de onderbouwing van de keuze om geen vmbo in West meer te gaan aanbieden verwijzen wij u graag naar het **informatiedocument** dat LVO hierover heeft opgesteld. **Dit document is als bijlage 1 toegevoegd aan de beantwoording**.*
Over de 'weglek naar België' wordt bij de beantwoording van vraag 10 ingegaan.

SP

6. Vraag:
Geeft de keuze voor Algemeen Bijzonder onderwijs dezelfde garanties voor toegankelijkheid als bij Openbaar Onderwijs? Welke rol speelt het bisdom?

Antwoord:
Het bisdom staat voor het borgen van katholiek onderwijs.
De raad staat voor het borgen van voldoende openbaar onderwijs.
Het schoolbestuur staat voor het borgen van onderwijs dat zoveel mogelijk aansluit bij de wensen van burgers in de stad.
Kinderen komen tegenwoordig van katholieke scholen, protestantschristelijke scholen, bijzonder neutrale scholen, islamitische school, Montessorischolen, Vrijeschool, democratische school, naar onze scholen voor voortgezet onderwijs in Maastricht. Door te kiezen voor de denominatie Algemeen Bijzonder borgen wij dat op deze scholen recht gedaan kan worden aan de algemene toegankelijkheid voor leerlingen ongeacht godsdienst of levensbeschouwing.
Als alle scholen in Maastricht de denominatie Algemeen Bijzonder hebben, bevordert het de mogelijkheden van samenwerking tussen de scholen. Hiermee voldoet de gemeente aan haar verplichtingen overeenkomstig artikel 23 Grondwet.
Het bisdom speelt geen rol bij de algemeen toegankelijkheid. Met het bisdom wordt wel gesproken over de invulling van het pluriforme onderwijs.

Voor aanvullende uitleg zouden wij willen verwijzen naar het informatiedocument dat LVO heeft opgesteld, die wij als bijlage 2 bij deze beantwoording meesturen. Daarin wordt uitvoerig ingegaan op het thema 'denominatie en convenant'.

7. Vraag:
Wat is de financiële haalbaarheid van een vmbo in west? Welke gevolgen heeft dat voor de onderwijs huisvesting in West. Graag ook meer inzicht in de gevolgen van deze toekomstvisie voor het IHP VO.

Antwoord:
Een vmbo in west is niet levensvatbaar, tenzij er op de Campus geen breed vmbo-onderwijs meer wordt aangeboden. Er zijn simpelweg niet voldoende vmbo-leerlingen om op twee plaatsen in de stad rijk vmbo aan te bieden.
Het vmbo Maastricht kent in de bovenbouw van het vmbo-beroepsonderwijs 4 profielen: Bouw, wonen en interieur (BWI); Horeca, Bakkerij en Recreatie (HBR); Zorg en Welzijn en Produceren, installeren en energie (PIE). Op dit moment biedt het Bonnefantencollege voor het vmbo-beroepsonderwijs één profiel aan, Dienstverlening & Producten.

Uitgaande van de norm 'gezonde scholen' zou het Bonnefantencollege op 195 leerlingen moeten kunnen rekenen voor het vmbo-beroepsonderwijs en 300 voor het vmbo GT. Op de campus in oost zijn 400 leerlingen nodig voor basis/kader en nog eens 300 voor het vmbo GT. In totaal 1195 vmbo-leerlingen.
Dat aantal leerlingen is er niet. Op dit moment volgen 1033 leerlingen vmbo-onderwijs in Maastricht. Dat aantal neemt de komende jaren nog af. In 2026 zijn het nog 854 leerlingen, in 2036 is het gedaald naar 832. Zelfs als we zouden besluiten om geen uitbreiding van het onderwijsaanbod van het Bernard Lievegoed College met vmbo-basis, -kader te doen (72 leerlingen), dan nog zijn er te weinig leerlingen om zowel in oost als in west vmbo aan te bieden.

LVO heeft vanuit zijn onderwijskundige visie en overtuiging de keuze gemaakt voor een vmbo-beroepsonderwijs dat dichtbij het mbo is geplaatst, omdat we streven naar nauwe samenwerking tussen mbo en vmbo.
Een tweede reden om het vmbo niet naar west te verplaatsen is dat er ook verbinding gewenst is tussen het Praktijkonderwijs, het Novo College, het vmbo en het al eerdergenoemde mbo. Bij verplaatsing van het vmbo-beroepsonderwijs naar west moet de vraag gesteld worden wat je dan met het Praktijkonderwijs en het Novo college wilt en kunt doen.
Het scenario dat dan ontstaat ligt verder weg van het masterplan en ook van de hoofdrichting die is uitgedacht voor het IHP VO, met een brede campus in Oost.

Voor aanvullende informatie over de berekening van de leerlingaantallen, de gebruikte uitgangpunten, de toegepaste norm 'gezonde school' en de onderbouwing van de keuze voor om geen vmbo in West meer te gaan aanbieden verwijzen wij u graag naar het informatiedocument dat LVO hierover heeft opgesteld. Dit document is als bijlage 1 toegevoegd aan de beantwoording.

VVD

8. Vraag:
Graag meer inzicht in hoe u de afspraken met de gemeenteraad statutair wilt vastleggen.

Antwoord:
Op dit moment zijn de afspraken met de gemeenteraad vastgelegd in de statuten van LVO. Artikel 7, lid 6 stelt: "Het College van Bestuur heeft goedkeuring nodig van de gemeenteraad van de gemeente waarin een openbare school is gelegen voor besluiten tot verplaatsing, samenvoeging, omzetting, splitsing, wijziging van het openbaar karakter en opheffing van deze school en besluiten tot opheffing van afdelingen daaraan. Goedkeuring kan alleen worden onthouden indien het besluit van het College op onevenredige wijze het belang van het openbaar onderwijs schaadt."
Deze bepaling is van toepassing op de openbare school Porta Mosana College, inclusief VMBO Maastricht, onderdeel PMC en het United World College.
Het voorstel is om deze afspraak om te zetten naar een vergelijkbare regeling voor alle scholen in Maastricht als zij de denominatie algemeen bijzonder zouden hebben. Deze afspraken leggen we vast in een convenant. Of dit betekent dat we ook de statuten van LVO zullen aanpassen wordt op dit moment nog onderzocht.
Zoals wij al eerder hebben geschreven, naar aanleiding van een vraag van de fractie van GroenLinks, heeft de wetgever bepaald dat de vorm waarin verantwoording aan en afstemming met het gemeentebestuur gestalte krijgt, door schoolbestuur en gemeenten grotendeels naar eigen inzicht bepaald kan worden. De wet schrijft op dit punt alleen voor dat het schoolbestuur jaarlijks aan de gemeenteraad verslag doet van zijn werkzaamheden, waarbij in elk geval aandacht wordt besteed aan de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs (artikel 48, achtste lid WVO). Het staat het schoolbestuur en het gemeentebestuur vrij om nadere afspraken te maken over het voeren van periodiek overleg en het uitwisselen van informatie. Desgewenst kunnen deze afspraken worden vastgelegd in de statuten van de stichting openbaar onderwijs. Het is ook denkbaar dat gemeente en schoolbestuur die afspraken in een convenant vastleggen. Die laatste optie heeft om praktische redenen de voorkeur.
Aanpassingen van de gemaakte afspraken – gelet op in de praktijk opgedane ervaringen – kunnen in zo'n convenant worden verwerkt.

De mogelijke elementen van een convenant kunnen zijn:
- *Garanderen van de waarborgen die het openbaar onderwijs biedt (toegankelijkheid voor alle leerlingen en pluriform onderwijs);*
- *Jaarlijks overleggen van de begroting en jaarstukken van alle scholen van Maastricht (overlegrecht van de raad);*
- *Bij verplaatsing, opheffing of samenvoeging van scholen, of wijzigingen in het onderwijsaanbod van scholen de gemeenteraad om goedkeuring vragen (vergelijkbaar met artikel 7, lid 6 van de statuten van LVO). De gemeente kan deze goedkeuring slechts onthouden indien dit ten koste gaat van algemeen toegankelijk en pluriform onderwijs;*
- *Het alleen wijzigen in de toekomst van de richting algemeen bijzonder in afstemming met de gemeente, waarbij de gemeente deze goedkeuring slechts kan onthouden indien dit ten koste gaat van algemeen toegankelijk en pluriform onderwijs;*
- *Aandacht in het jaarverslag van de stichting over de wijze waarop invulling is gegeven in het afgelopen jaar aan breed toegankelijk en pluriform onderwijs;*
- *De wijze waarop met vragen zal worden omgegaan vanuit de gemeente ten aanzien van breed toegankelijk en pluriform onderwijs.*

- *Het inrichten van een identiteitscommissie die periodiek overleg voert met LVO over de invulling van de communicatie door LVO ten aanzien van breed toegankelijk en pluriform onderwijs (website, foldermateriaal, etc.).*
  In de commissie kunnen ook zaken besproken worden zoals:
  a. Via het schoolplan het waarborgen van breed toegankelijk en pluriform onderwijs;
  b. Het rapporteren over signalen van leerlingen, ouders en personeel ten aanzien van het in onvoldoende in acht nemen van breed toegankelijk en pluriform onderwijs;

Voor aanvullende uitleg zouden wij willen verwijzen naar het informatiedocument dat LVO heeft opgesteld, dat wij als bijlage 2 bij de beantwoording meesturen. Daarin wordt uitvoerig ingegaan op het thema 'denominatie en convenant'.

PvdA

9. Vraag:
Kunnen wij de prognoses van Pronexus van 2020 ontvangen?

Antwoord:
Nee, vanwege het feit dat ze niet bestaan.
Er worden elke twee jaar nieuwe leerlingenprognoses gemaakt.
Uiteraard zullen er in 2020 geen grote verschuivingen hebben plaatsgevonden in de aanwezige leerlingen in Maastricht ten opzichte van de meting/peiling in 2019. Prognoses 2021 worden in april verwacht.

10. Vraag:
Waarom gaan ca. 1200 leerlingen niet in Maastricht naar school?

Antwoord:
Het is aan ouders om een keuze te maken naar welke school zij hun kind(eren) sturen. De keuze hangt uiteraard samen met de onderwijsbehoefte van hun kind, maar ook andere overwegingen kunnen een rol spelen. In de praktijk leidt dit tot uitstroom van Maastrichtse leerlingen naar scholen buiten de stad (in 2019-2020 betrof dat 541 leerlingen), maar er zijn ook veel leerlingen van andere gemeenten uit het hele Heuvelland en België die instromen in het Maastrichtse onderwijs (in 2019-2020 betrof dat 1425 leerlingen).

In 2019-2020 is bekeken uit welke woonplaats leerlingen afkomstig zijn van alle scholen in Maastricht.

Cijfers van schooljaar 2019-2020				
School	***Totaal leerlingen***	***Uit Maastricht***	***Uit andere gemeente***	***Uit buitenland***
Bonnefantencollege	*792*	*714 (90%)*	*45*	*33*
Terra Nigra Praktijkschool	*253*	*209 (83%)*	*38*	*6*
Bernard Lievegoed College	*885*	*517 (58%)*	*317*	*51*
Porta Mosana	*1152*	*799 (69%)*	*322*	*31*
VMBO Maastricht	*749*	*572 (76%)*	*162*	*15*
Sint-Maartenscollege	*1058*	*792 (75%)*	*238*	*28*
UWC	*563*	*424 (75%)*	*77*	*62*

Verklaring van het verschil tussen feitelijk ingeschreven leerlingen bij Maastrichtse scholen zoals vermeld in de toekomstvisie en het potentieel zoals weergegeven in de prognosecijfers van Pronexus ligt in het volgende:

- *Een deel gaat naar school bij het United World College (in 2020-2021 waren dit 368 leerlingen woonachtig in Maastricht);*
- *Een deel maakt de keuze voor een school buiten Maastricht, o.m. in Meerssen of in Gulpen-Wittem (in 2019-2020 betrof dit 385 leerlingen);*
- *Een deel volgt onderwijs bij het VSO;*
- *Een aantal zal vanaf 16 jaar al in het MBO zitten;*
- *Een deel kiest voor een school in België;*
- *Een deel krijgt behandeling/zorg in een zorginstelling (Mondriaan, Xonar, Radar, enz.);*
- *Een deel betreft nieuwkomers met status die onderwijs volgen op het NOVO College;*
- *Tenslotte haalt een aantal leerlingen jaarlijks het schooldiploma via de VAVO. In 2019-2020 waren dat 119 leerlingen.*

*LVO heeft in 2018 onderzoek laten doen naar de beweegredenen van ouders om te kiezen voor onderwijs in België (ICS, Uitstroom leerlingen naar België**,** Voedingsgebieden LVO-Noord, -Weert, -Maastricht en -Westelijke Mijnstreek, februari 2018). Daaruit komt een divers beeld naar voren:*

"Met name het praktijkgerichte (techniek)onderwijs heeft een aantrekkingskracht op Nederlandse leerlingen:

- *Men biedt meer praktijkgerichte lesuren aan in onderwijstijd;*
- *Men maakt werkstukken die meegenomen worden naar huis. De werkstukken kunnen daar nuttig ingezet worden (bijvoorbeeld een bank) in plaats van dat het weggegooid wordt;*
- *Het praktijkgerichte secundaire onderwijs (BSO) levert een einddiploma op waarmee men aan het werk kan in het bedrijfsleven;*
- *Vanuit het bedrijfsleven is grote vraag naar deze praktisch ingestelde (en gedisciplineerde) Belgische leerlingen;*
- *Daarnaast kan men met een diploma secundair onderwijs een veelvoud aan vervolgopleidingen volgen. Het geeft toegang tot zowel hoger onderwijs als universitair onderwijs.*

Pedagogisch klimaat:

- *Met name ouders van vmbo-leerlingen geven aan dat hun kind een grotere behoefte heeft aan orde en structuur dan dat er op de Nederlandse scholen geboden wordt. Men hecht aan de duidelijkheid en regelmaat van het Belgische onderwijs. Ook leerlingen geven aan met name deze duidelijkheid rondom wat er van hun verwacht wordt prettig te vinden.*
- *Daarnaast hebben de scholen in België volgens de scholen en ouders meer terugkoppelmomenten. Zo is er een zes-wekelijks rapport.*
- *Belgische scholen houden meer toezicht op de leerlingen. Men is altijd op school en heeft toestemming van ouders én school nodig om het schoolterrein op schooltijden (van 9.00 tot 15.00 uur) te verlaten. Gebeurt dit toch, dan wordt dit gesignaleerd en wordt er contact opgenomen met de ouders.*
- *De Belgische scholen kennen geen lesuitval. Lessen worden altijd ingevuld op school. Hierdoor is er beter toezicht op de leerlingen en hoeven ouders zich geen zorgen te maken dat leerlingen ongevraagd in de omgeving/stad rondhangen. Daarnaast is de ervaring dat men in Nederland vaak aan het eind van het schooljaar in een rap tempo lesstof in moet halen om de lesuitval te compenseren, terwijl de leerlingen dit dan niet meer kunnen bijbenen.*

- *Veel Belgische scholen hebben kleine groepen. Zo geeft een school aan dat de grootste groep van de school uit 20 leerlingen bestaat en dat groepen gemiddeld uit 16 leerlingen bestaan. Dit spreekt de Nederlandse ouders aan.*

Beschikbaarheid

- *In een aantal gemeenten is een Belgische school beter of net zo goed bereikbaar als een Nederlandse school. Beide scholen zijn in dat geval beschikbaar voor de leerlingen. De maatschappelijke tendens is daarnaast dat ouders en leerlingen steeds vaker kiezen voor onderwijs dat kwalitatief goed is en past bij de behoefte van de leerling. Afstanden worden relatief in deze keuze, omdat plekken steeds beter bereikbaar zijn. Daarnaast wordt de drempel lager zodra er meer bekenden op de school zitten. Vaak gaan broertjes of zusjes in dat geval ook naar dezelfde school aangezien de ouder de grotere broer of zus toch al brengt.*
- *In een aantal grensdorpen in Nederland is niet altijd een kinderdagverblijf in de directe nabijheid van een school. Deze ouders moeten dan kiezen voor kinderopvang die verder van huis is en dan is België vaak ook een goede (en goedkope) oplossing. Als de keuze voor België eenmaal gemaakt is, is de kans aanzienlijk dat deze leerlingen in België blijven. Dit komt onder andere ook door de overgangsleeftijd van kleuterschool naar de lagere school in België. Die leeftijd komt met 6 jaar niet overeen met de aanvangsleeftijd voor basisonderwijs in Nederland.*

Financiën

- *De kleuterschool (2,5 - 6 jaar) is gratis in België, terwijl kinderopvang in Nederland erg kostbaar is. Voor uitstromers op jonge leeftijd is dit een van de belangrijkste beweegredenen. Eenmaal in België is het makkelijker daar te blijven.*
- *In België betaalt men een schoolbijdrage per jaar van circa € 300,-. In Nederland is de bijdrage voor mbo, hbo en wo relatief hoog. Mbo kosten hoef je in België niet te maken, als je weet dat je timmerman wilt worden, haal je je Diploma Secundair Onderwijs (BSO) en hoef je geen vervolgopleiding te doen."*

11. Vraag:

Hoe heeft de consultatie van stakeholders en ouders uitgezien? Bevraagt u ook toekomstige ouders?

Antwoord:

In de consultatieronde over de toekomstvisie spreken wij met besturen van PO, mbo, hbo, UM, het bisdom, de medezeggenschapsraden van de Maastrichtse scholen en met de gemeenteraad.
De nu voorliggende Toekomstvisie is in deze fase niet voorgelegd aan alle ouders of toekomstige ouders. Wel zijn de ijkpunten van het eindscenario onder meer gebaseerd op de opbrengsten van een consultatie die wij in 2020 hebben gehouden.
In 2020 is een vragenlijst onder alle ouders, leerlingen en medewerkers uitgezet van het Sint-Maartenscollege, VMBO Maastricht en van het Porta Mosana College en bij alle PO -besturen in Maastricht e.o. om bij hen input op te halen over de wensen en verwachtingen over de samenwerking tussen deze drie scholen op de nieuw te vormen campus in Maastricht Oost.
Dat zijn niet alle ouders en leerlingen van alle scholen in Maastricht, maar wel een groot deel.
De resultaten hiervan zijn begin oktober 2020 breed gedeeld binnen de scholen en via de websites van de scholen nog steeds beschikbaar.
https://www.vmbomaastricht.nl/samenwerking-maastricht-oost/samenwerking-maastricht-oost

Ook in het vervolgproces zullen wij ouders, leerlingen en medewerkers informeren en consulteren. Afhankelijk van het te formuleren voorgenomen besluit kan een consulatie van alle betrokken ouders van de scholen in Maastricht zelfs verplicht zijn. Het wijzigen van de grondslag van een school behoeft de voorafgaande instemming van de ouder- en leerlingengeleding van de MR's (Wet medezeggenschap scholen, artikel 13, lid 1, sub c). Op grond van artikel 15, lid 3 Wms moeten alle ouders worden geraadpleegd voordat het bevoegd gezag het besluit neemt. Deze raadpleging dient plaats te vinden voordat de MR of de oudergeleding haar instemmingsbevoegdheid uitoefent.

12. Vraag:
Wat bedoelt u met 'over eigen schaduw heenstappen'?

Antwoord:
De Toekomstvisie leidt ertoe dat alle scholen van Maastricht een verandering ondergaan in het onderwijsaanbod, hun locatie en de samenwerking met elkaar. Dat betekent loslaten van het bestaande, het vertrouwde en het samen groeien naar het nieuwe onderwijsmodel, hetgeen van alle betrokkenen veel vraagt.

13. Vraag:
Wat kan en mag met een convenant/contract? Is alleen de vorm anders en de inhoud gelijk? Dat ligt toch anders dan vastgelegd in de Grondwet?

Antwoord:
In artikel 23 Grondwet is de vrijheid van onderwijs geregeld. Ongeacht voor welke onderwijsvorm wordt gekozen zal LVO daaraan voldoen en blijven voldoen. Zoals de Minister voor Basis en Voortgezet Onderwijs en Media in zijn brief van 23 februari 2018 aan de Tweede Kamer heeft medegedeeld volgt uit dit artikel echter niet dat openbaar onderwijs in elke gemeente gegarandeerd moet worden. De gemeente dient te voorzien in voortgezet onderwijs voor alle jongeren, die breed toegankelijk en kosteloos is. Deze afspraken wenst LVO met de gemeente vast te leggen.
Zie het antwoord bij vraag 8.
Voor aanvullende uitleg zouden wij willen verwijzen naar het informatiedocument dat LVO heeft opgesteld, dat wij als bijlage 2 bij deze beantwoording meesturen. Daarin wordt uitvoerig ingegaan op het thema 'denominatie en convenant'.

14. Vraag:
Wijkt u niet af van Masterplan en Onderwijsvisie?

Antwoord:
Het eindscenario van de Toekomstvisie wijkt op 1 punt af van het Masterplan, namelijk dat er in west geen vmbo komt. Voor het overige ontstaan op drie punten in de stad (volledig) brede scholengemeenschappen.

D66

15. Vraag:
Graag meer informatie over het burgerinitiatief om een nieuwe school te stichten.

Antwoord:
Dit is een vraag die door de initiatiefnemers beantwoord dient te worden. Wij kunnen slechts algemene informatie over het stichten van een nieuwe school aanreiken.
Daar waar in het verleden een nieuwe school alleen gesticht kon worden op grond van een richting van onderwijs is deze voorwaarde sinds kort losgelaten. Dat betekent dat Iedereen in Nederland thans een school mag stichten (artikel 23 van de Grondwet), mits aangetoond kan worden door de initiatiefnemers dat deze school levensvatbaar is. De overheid houdt toezicht op de kwaliteit van het onderwijs en zorgt voor bekostiging. Om voor bekostiging in aanmerking te komen moet worden voldaan aan de zogenaamde stichtingsnormen. Door de VO-raad is een kennisdocument opgesteld dat zeer overzichtelijk de regels weergeeft met betrekking tot stichtingsnormen (en opheffingsnormen) voor scholen of scholengemeenschapen in het voortgezet onderwijs. https://www.onderwijsdatabank.nl/111626/kennisdocument-stichtingsnormen-en-opheffingsnormen-in-het-vo/

16. Vraag:
Kunt u ons een schriftelijke onderbouwing leveren met de cijfers op grond waarvan u uw keuzes heeft gemaakt? Er is nergens een overzichtelijk document te vinden dat uw keuze onderbouwt.

Antwoord:
*Wij verwijzen u naar het **informatiedocument** dat LVO hierover heeft opgesteld. Dit document is als bijlage 1 toegevoegd aan de beantwoording. Daarin wordt toegelicht welke uitgangspunten zijn gebruikt en hoe de berekening van de leerlingaantallen heeft plaatsgevonden. Het geeft daarmee een onderbouwing van de keuze om geen vmbo in West meer aan te bieden.*

17. Vraag:
Kunt u het verschil openbaar en Algemeen Bijzonder onderwijs aangeven? Kan niet gewoon alles openbaar worden?

Antwoord:
Alle scholen in Maastricht de denominatie openbaar onderwijs geven is niet mogelijk. Het vrije schoolse onderwijs i.c. het Bernard Lievegoed College kan niet onder de denominatie openbaar gebracht worden (staatsbemoeienis met een vrije school hoort niet). Daarmee valt een openbare denominatie ook voor het Bonnefanten College ook af, omdat beide scholen onder hetzelfde BRIN-nummer vallen. Splitsing of afsplitsing van deze scholen is om een aantal wettelijke redenen rondom verzelfstandiging van scholen niet mogelijk. Ten slotte zijn toekomstige initiatieven onderwijskundig mogelijkerwijs ook niet onder te brengen bij de denominatie openbaar. Algemeen Bijzonder biedt die mogelijkheid wel.
Voor aanvullende uitleg zouden wij willen verwijzen naar het informatiedocument dat LVO heeft opgesteld, dat wij als bijlage 2 bij de beantwoording meesturen. Daarin wordt uitvoerig ingegaan op het thema 'denominatie en convenant'.

18. Vraag:
Hoe groot is de kans dat deze visie na gesprekken met het personeel toch weer zal worden aangepast en u toch teruggaat naar een domeinenstructuur?

Antwoord:
Die kans is nihil. Het domeinenmodel zijn wij enkele jaren geleden al van afgestapt. Sinds 2017 zijn we in gesprek met elkaar over een andere inrichting van het onderwijs. De raad en LVO hebben begin 2018 beide het Masterplan "Onderwijs is van ons allemaal" omarmd. Alle besluiten sindsdien zijn in de lijn van dit Masterplan genomen. De Toekomstvisie waarover nu de consultatierondes plaatsvinden sluit hier ook op aan.

19. Vraag:
Waar is het VSO in uw visie?

Antwoord:
Het VSO valt qua bestuurlijke verantwoordelijkheid onder de besturen Primair Onderwijs, in Maastricht onder MosaLira, Alterius en Adelante. Stichting Praktech is net gesticht en is derhalve niet genoemd in onze visie.
Samen met hen zit LVO in het samenwerkingsverband Passend Onderwijs Maastricht Heuvelland.
Daar wordt samengewerkt en ook het wederzijdse streven uitgewerkt om in de nabije toekomst inclusie mogelijk te maken voor leerlingen uit het VSO die op een diplomastroom Vmbo/Havo/Vwo zitten om hun schoolloopbaan in de bovenbouw voort te zetten in de reguliere setting van de LVO-scholen. Daar is de hulp van de gemeente hard bij nodig omdat vele van deze leerlingen ook individuele arrangementen jeugdhulp ontvangen.

20. Vraag:
Kunt u het voorstel ten aanzien van het convenant nader toelichten? Zijn er voorbeelden van?

Antwoord:
Het convenant hebben wij toegelicht bij vraag 8.
Een van de meest recente voorbeelden is Zeeuws-Vlaanderen, waar de gemeente Terneuzen heeft besloten om af te zien van openbaar onderwijs, maar tegelijkertijd met het bijzonder onderwijs afspraken heeft gemaakt over het borgen van algemeen toegankelijk pluriform onderwijs voor alle leerlingen. De Stichting Voortgezet Onderwijs Zeeuws-Vlaanderen verstaat hieronder: zonder onderscheid naar godsdienst of levensbeschouwing en actief pluriform, inhoudende het actief en bewust aandacht schenken aan de godsdienstige, levensbeschouwelijke en maatschappelijke waarden zoals die leven in de Nederlandse samenleving en met onderkenning van de betekenis van de verscheidenheid van die waarden, waarbij sprake is van:
- *Een open aannamebeleid ten aanzien van leerlingen zonder onderscheid naar godsdienst of levensbeschouwing;*
- *Een non-discriminatoir personeelsbeleid.*

Voor aanvullende uitleg zouden wij willen verwijzen naar het informatiedocument dat LVO heeft opgesteld, dat wij als bijlage 2 bij de beantwoording meesturen. Daarin wordt uitvoerig ingegaan op het thema 'denominatie en convenant'.

21. Vraag:
Als de raad niet instemt met deze toekomstvisie, wat betekent dit dan voor de leerlingen?

Antwoord:
Naar aanleiding van uw vraag lijkt het ons goed om enige achtergrondinformatie te geven over de rol en verantwoordelijkheden van de raad ten aanzien van het onderwijs. Kort gezegd: waar gaat de gemeente over en waarover niet.
Daar waar in het verleden de gemeente nog zelf de openbare school oprichtte en direct toezicht hield op deze school (en daarmee dus het bevoegd gezag uitoefende), maakt de openbare school in 2021 deel uit van een private stichting voor openbaar onderwijs die op afstand is gezet van de gemeente, of maakt deel uit van een samenwerkingsstichting van openbaar en bijzonder onderwijs. In beide stichtingsvormen zijn waarborgen ingebouwd voor de gemeente ten aanzien van het openbaar onderwijs. In Maastricht is het openbaar onderwijs (evenals het bijzonder onderwijs) ondergebracht bij de samenwerkingsstichting stichting LVO. Stichting LVO heeft in zijn statuten waarborgen opgenomen voor het openbaar onderwijs.

De inrichting van het onderwijs (het onderwijsaanbod), is een bevoegdheid van LVO.
De raad kan dus wel zijn goedkeuring onthouden aan het voorstel om de denominatie van het Porta Mosana College te wijzigen naar Algemeen Bijzonder, indien de raad kan aantonen dat deze keuze op onevenredige wijze het belang van het openbaar onderwijs schaadt, maar niet de voorgestelde spreiding van het onderwijsaanbod afkeuren.
Natuurlijk streeft LVO ernaar om met alle stakeholders in de stad, dus zeker ook de gemeenteraad, draagvlak te krijgen voor de plannen. Dat is voor de uitwerking ervan cruciaal. Dat we samen werken aan een onderwijsaanbod dat toekomstgericht en effectief ondersteunend kan zijn aan de onderwijsbehoefte van onze kinderen.

Daarom willen we benadrukken dat LVO een toekomstvisie heeft aangeboden waarin 3 scholengemeenschappen worden gepresenteerd met als ijkpunten:
- *Kwalitatief hoogwaardig onderwijs met ruime keuzemogelijkheden;*
- *Spreiding van het onderwijsaanbod over de stad;*
- *Bevorderen van de ontmoeting in en tussen scholen zodat leerlingen worden voorbereid op een pluriforme samenleving;*
- *Veiligheid zowel binnen als buiten de school;*
- *Samenwerking van scholen met profilering in plaats van concurrentie;*
- *Grotere scholen die financieel gezond rijk onderwijs bieden met keuze op elke locatie.*

LVO is de overtuiging toegedaan dat deze ijkpunten alleen gerealiseerd kunnen worden indien sprake is van een brede toegankelijkheid van het onderwijs waarbij het onderwijs niet verdeeld wordt in scholen voor openbaar en bijzonder onderwijs.

Mocht de raad niet instemmen met de denominatiekeuze van LVO dan betekent dit dat we op een andere manier de samenwerking tussen de scholen op de campus zullen moeten gaan vormgeven. Ook het probleem met de dubbele BRIN-structuur van het VMBO Maastricht moet in de licht van dat gegeven dan opgelost worden. Voor de individuele leerling betekent het handhaven van de denominatie openbaar dat er een keuze blijft bestaan in Maastricht om te kiezen voor openbaar onderwijs of algemeen bijzonder, beiden voor alle leerlingen toegankelijk. Voor alle leerlingen tezamen leidt dit tot een beperking in het onderwijsaanbod, omdat er minder mogelijkheden zijn tot samenwerking.

GroenLinks

22. Vraag:
Het is moeilijk om het verband tussen Masterplan, Onderwijsvisie en deze Toekomstvisie te vinden. En ook met het huisvestingsplan. Kunt u dat beter duiden? Wij hechten aan een goed partnership met LVO.

Antwoord:
Wij verwijzen u naar de beantwoording van de aanvullende technische vragen van uw fractie dd. 30 maart 2021. De Toekomstvisie sluit aan op de visie in het Masterplan van drie brede scholengemeenschappen. Er is slechts 1 wijziging daarop, namelijk het niet aanbieden van vmbo in west.

23. Vraag:
Gaat u over tot fusie van scholen om deze toekomstvisie te verwezenlijken? Wat betekent dat voor de denominaties en brinnummers van de afzonderlijke scholen?

Antwoord:
Dat is nu nog niet een van de te bespreken punten. We gaan uit van intensieve samenwerking tussen de drie scholengemeenschappen, de vorm is nu niet aan de orde.

24. Vraag:
Kunt u de positie van het Vmbo beter duiden? Blijft het apart, ook op de campus en is het dus toch een eigen domein?

Antwoord:
Het vmbo blijft zeker geen apart domein, maar hoe wij de leerlingen van de campus zullen spreiden over de diverse gebouwen c.q. vleugels is op dit moment onderwerp van studie. Uitgangspunten zijn veiligheid, geborgenheid maar ook bevorderen van de ontmoeting in de scholen en in het onderwijs. Samen waar dat kan, apart waar het moet.

25. Vraag:
Blijft u de tweejarige brugperiode voor alle kinderen hanteren?

Antwoord:
Ja.

26. Vraag:
Er staat niets over het mbo in uw visie.

Antwoord:
Een van de redenen om ervoor te kiezen om het vmbo te concentreren in Maastricht oost (op de campus en bij het Bernard Lievegoed College) is de samenwerking met het mbo. Die wil LVO graag intensiveren. Over de wijze waarop dit vorm zal gaan krijgen is LVO in samenspraak met het Vista College.

27. Vraag:
Hoe gaat u 'regulering van leerlingenstromen' inrichten?

Antwoord:
De keuzevrijheid van ouders staat buiten kijf, maar we werken met publieke middelen en daar hoor je zuinig mee om te gaan. We willen voorkomen dat enerzijds scholen in Maastricht ontstaan die te kampen hebben met leegstand en anderzijds scholen die zoveel leerlingen hebben dat er moet worden bijgebouwd. Dit is een randvoorwaarde voor elk scenario dat wordt uitgedacht voor het onderwijsaanbod. Ook bij het oorspronkelijke Masterplanscenario of de andere bedachte scenario's kan niet worden gehandeld zonder plaatsingsprocedure. Op dit moment zijn we bezig met de opstelling van het Integraal Huisvestingsplan VO, waarin we de onderwijshuisvesting voor langere tijd gaan vastleggen. Om de plannen te kunnen uitwerken voor alle locaties, maar zeker ook voor de campus zijn stabiele leerlingaantallen en prognoses nodig, zodat we weten wat daar nodig is om te bouwen.
Een plaatsingsprocedure is een uiterste middel, dat je alleen inzet als het echt nodig is. Bijna alle grotere steden in Nederland passen inmiddels een plaatsingsprocedure in enige vorm toe. Het Stella Maris College in Meerssen zal hier overigens ook in betrokken worden. Uiteraard zal het een procedure moeten zijn die transparant is, met waarborgen en die onder notarieel toezicht zal worden ingezet.

Voor aanvullende uitleg zouden wij willen verwijzen naar het informatiedocument dat LVO heeft opgesteld, dat wij als bijlage 3 bij de beantwoording meesturen. Daarin wordt uitvoerig ingegaan op het thema plaatsingsprocedure.

Senioren Partij Maastricht (SPM)

28. Vraag:
Wijkt u af van het Masterplan? Waarom geen brede scholengemeenschap in West inclusief Vmbo? Dit levert toch weer weglek op? Graag onderbouwing van de financiering.

Antwoord:
De Toekomstvisie wijkt op één onderdeel af van het Masterplan, namelijk dat er geen vmbo-afdeling in west zal zijn. Er zijn te weinig leerlingen vmbo-beroepsonderwijs om zowel in west als in oost een volwaardig vmbo aan te bieden.
Of er weglek van ouders zal ontstaan naar scholen buiten Maastricht is op voorhand niet te zeggen. Er zijn allerlei redenen op grond waarvan ouders en leerlingen hun keuze maken voor een school. In ons antwoord bij vraag 10 zijn wij uitgebreid hierop ingegaan.
Voor aanvullende informatie over de berekening van de leerlingaantallen, de gebruikte uitgangpunten, en de onderbouwing van de keuze om geen vmbo in West meer te gaan aanbieden verwijzen wij u graag naar het informatiedocument dat LVO hierover heeft opgesteld. Dit document is als bijlage 1 toegevoegd aan de beantwoording.

29. Vraag:
Krijgt LVO ook lumpsumfinanciering voor leerlingen die in België wonen en in Nederland VO volgen?

Antwoord:
De scholen van LVO krijgen de leerlingen bekostigd die op teldatum 1-10 zijn ingeschreven.

Dus als de leerling op 1-10-2020 is ingeschreven, dan ontvangt de LVO-school in 2021 bekostiging voor die leerling. Het maakt in dat geval niet uit of de leerling in Nederland woont of in België.

30. Vraag:
Hoe ziet het keuzeproces er nu de komende jaren uit? Wat moet je ouders nu adviseren in west?

Antwoord:
Voor komend schooljaar wijzigt er niks in het onderwijsaanbod. Dat zou ook vooruitlopen op de consultatieronde en besluitvormingstrajecten die we nog met elkaar aan het doorlopen zijn. Leerlingen die zich in maart hebben aangemeld kunnen starten in de brugklas op de school van hun keuze. Hoe de instroom van leerlingen zich zal ontwikkelen, hoe we langzamerhand zullen toegroeien naar de uiteindelijk gewenste situatie, gaan we uitwerken. Daarover zullen we uiteraard in gesprek gaan met de medezeggenschap en zullen we ook tijdig over communiceren met ouders en leerlingen. Een en ander wordt meegenomen in het op te stellen plan voor de overgangsperiode en het daarbij behorende communicatieplan.

CDA

31. Vraag:
Wij snappen de verandering in inzichten niet meer. Eerst scholen apart, dan gericht op samenwerken/fusie, dan lang stil en dan opeens haast en tijdsdruk. Kunt u dat uitleggen?

Antwoord:
Het is ook in 2019 ons voorstel geweest om het Porta Mosana College, het Sint-Maartenscollege, het VMBO Maastricht (onderdeel van zowel PMC als SMC) de Terra Nigra Praktijkschool en het NOVO College op een campus in Maastricht samen te brengen. In 2019 lag tevens het voorstel voor om het Porta Mosana College, inclusief VMBO Maastricht te laten fuseren met het Sint-Maartenscollege, inclusief VMBO Maastricht. Daarvoor kregen wij van de MR's geen instemming. Dat leidde tot een pauze in de planvorming.

In augustus 2019 is LVO als organisatie overgestapt op een platter organisatiemodel. Er zijn nieuwe locatiedirecteuren en rectoren gestart. De tijdsdruk die u nu ervaart komt dus ook omdat wij een jaar nodig hadden om onze nieuwe locatiedirecteuren en rectoren goed te positioneren en hen vervolgens te laten participeren in deze toekomstvisie en daarover te communiceren met hun geledingen. De visie die nu voorligt is in feite dezelfde als in 2019, met als enige verschil dat er geen vmbo op west zal blijven én dat er uitgegaan wordt van een samenwerking tussen scholengemeenschappen. Er ligt nu geen voorstel tot fusie. Dat is uitwerking van de vorm, die in een latere fase wellicht aan de orde kan of moet komen. De scholen van de campus zullen - ook in aanloop naar hun nieuwe huisvesting op de campus - starten met (de voorbereiding van) de verdieping van hun samenwerking. Te denken valt onder meer aan uitwerking van hun onderwijsmissie en -visie, het in kaart brengen van onderwijsconcepten en overeenkomsten en verschillen daarin en het nadenken over de mogelijkheden van geïntegreerd onderwijsaanbod. Samenwerking op de campus vraagt ook om een heroriëntatie van normen en waarden, op omgang met elkaar op een gemeenschappelijk schoolterrein. Dit zal een geleidelijk proces zijn waarvoor ook voldoende tijd is.

De grootste druk is echter opgevoerd door de gemeente, die gevraagd heeft aan LVO om uiterlijk 1 mei een uitspraak te doen over de positionering van onderwijssoorten/scholen van de Campus. Het betreft de vastgoedpositie aan de Groene Loper, waar partijen in onderhandeling zijn met het

Consortium (Ballast Nedam en Avenue 2), dat bezig is met de herinrichting Groene Loper. De vraag is of al dan niet ruimte voor de Campus moet worden gereserveerd/verworven op de voormalige sportvelden tussen de Noormannensingel en Groene Loper. Bij de ontwikkeling van een campus rondom de Noormannensingel is meer ruimte nodig dan het bestaande pand van het Sint-Maartenscollege.

32. Vraag:
Wij willen graag aangehaakt en betrokken blijven. Hoe verloopt het proces nu verder? Hoe is de besluitvorming?

Antwoord:
LVO is bezig met een consultatieronde (maart – medio april) bij de medezeggenschapsraden, het bisdom, de besturen van het PO, het mbo, het hbo, de UM en bij uw raad. Op basis daarvan neemt het college van bestuur een voorgenomen besluit over de Toekomstvisie.
Daarna start de fase van formele besluitvorming (mei – juli).

Afhankelijk van de inhoud van het voorgenomen besluit zal er een proces gaan lopen bij:
- *De medezeggenschapsraden van alle Maastrichtse scholen (alle aspecten van de toekomstvisie)*
- *Consultatieronde bij alle ouders en leerlingen van het Porta Mosana College, het Sint-Maartenscollege, VMBO Maastricht en Terra Nigra Praktijkschool (wijziging denominatie)*
- *De gemeenteraad (wijziging denominatie, verplaatsing van openbaar onderwijs)*
- *Bisdom en NKSR (wijziging denominatie)*

Indien het openbaar onderwijs wijzigt in algemeen bijzonder onderwijs zal LVO het voorgenomen besluit voorleggen aan het college van B&W met het verzoek om dit ter goedkeuring voor te leggen aan de gemeenteraad. Voor een beschrijving van het verdere proces zouden wij u willen verwijzen naar de Raadsinformatiebrief van 15 maart 2021 "Proces LVO".

33. Vraag:
Wat regelt u in het convenant?

Antwoord:
Zie ons antwoord bij vraag 8.
*Voor aanvullende uitleg wordt verwezen naar het **informatiedocument** dat LVO heeft opgesteld, dat als bijlage 2 bij de beantwoording wordt meegestuurd. Daarin wordt uitvoerig ingegaan op het thema 'denominatie en convenant'.*

34. Vraag:
Moet Vmbo nu geconcentreerd worden op één plek? Waarom geen volwaardige school, inclusief vmbo in west?

Antwoord:
Zie o.m. de beantwoording bij vraag 5 en vraag 7.
*Voor aanvullende informatie over de berekening van de leerlingaantallen, de gebruikte uitgangpunten en de onderbouwing van de keuze om geen vmbo in West meer te gaan aanbieden verwijst LVO u graag naar het **informatiedocument** dat LVO hierover heeft opgesteld. Dit document is als bijlage 1 toegevoegd aan de beantwoording.*

35. Vraag:
Wat betekent de denominatie Algemeen Bijzonder? Kan dat net zo goed zijn als Openbaar Onderwijs?
Waarom maakt u deze keuze? Dat blijft onbesproken.

Antwoord:
Scholen voor algemeen bijzonder onderwijs gaan niet uit van een bepaalde godsdienst of levensbeschouwing, maar bieden onderwijs op basis van een bepaalde onderwijskundige grondslag. Deze scholen zijn toegankelijk voor alle leerlingen. Deze algemene toegankelijkheid van het algemeen bijzonder onderwijs is identiek aan de algemene toegankelijkheid die het openbaar onderwijs biedt.
LVO stelt voor om alle scholen deze denominatie te geven, omdat het de meest brede, algemene toegankelijkheid biedt én tegelijkertijd aandacht heeft voor alle tradities en waarden en het rijke verleden van de stad. Bovendien geeft de denominatie algemeen bijzonder de grootste ruimte om ook toekomstige onderwijskundige concepten op te nemen in het onderwijsaanbod. Tenslotte zijn mogelijke vormen van samenwerking tussen de scholen eenvoudiger te realiseren als zij allen al dezelfde denominatie hebben.

*Voor aanvullende uitleg verwijst LVO u naar het **informatiedocument** dat LVO heeft opgesteld, dat als bijlage 2 bij de beantwoording wordt meegestuurd. Daarin wordt uitvoerig ingegaan op het thema 'denominatie en convenant'.*

Bijlage 1: Informatiedocument vmbo op west in relatie tot leerlingaantallen Maastricht

Door een aantal raadsfracties is de vraag gesteld waarom LVO in de Toekomstvisie de keuze maakt om geen vmbo in west meer aan te bieden.

1. Opheffingsnorm, stichtingsnorm en richtlijnen volume gezonde scholen

Er zijn door de overheid wettelijke stichtings- en opheffingsnormen opgesteld voor het onderwijs. Een uitgebreide beschrijving daarvan is te vinden in het kennisdocument van de VO-raad:
https://www.onderwijsdatabank.nl/111626/kennisdocument-stichtingsnormen-en-opheffingsnormen-in-het-vo/
Naast deze wettelijk vastgelegde getallen zijn er ervaringsgetallen voor het in stand kunnen houden van een gezonde school. In het staatje zijn deze normen weergegeven.

	Norm gezond
PrO	
VMBO BK	195 met 1 profiel 400 meerdere profielen
VMBO GT	300
HAVO	375
VWO	450
Totaal excl PrO	

De ervaringsgetallen voor gezonde scholen zijn gebaseerd op de onderstaande redenering:

Voor een havo en/of vwo-school geldt:
Een gezonde school heeft een gemiddelde groepsgrootte van ten minste 24 à 25 leerlingen. In de bovenbouw is sprake van vier profielen, waarbij het organisatorisch goed mogelijk is om de twee N-profielen (natuur & techniek en natuur & gezondheid) te combineren. Dat betekent dat je drie groepen en dus 75 leerlingen per leerjaar nodig hebt voor een gezonde omvang. Mits er voldoende spreiding is over de leerjaren.
Rekenvoorbeeld: Een havo-vwo-school telt 11 leerjaren (5 leerjaren bij de havo en 6 leerjaren bij het vwo). 11 x 75 leerlingen = 825 leerlingen - mits er een gezonde spreiding in de leerjaren is. Sommige scholen hanteren daarom 1.000 leerlingen voor een H/V-scholengemeenschap als minimale omvang, omdat je altijd grotere en minder grote leerjaren hebt.

Voor een vmbo-school geldt:
Een gezonde school heeft ten minste 100 leerlingen nodig per aangeboden sector.
Rekenvoorbeeld: Een doorsnee vmbo-locatie heeft drie profielen + een theoretische leerweg. 4 x 100 leerlingen = 400 leerlingen – mits er een gezonde spreiding over de profielen is.

2. *Berekening leerlingaantallen Maastricht*

In de Toekomstvisie is het onderstaande staatje opgenomen met een prognose van het aantal te verwachten leerlingen op de scholen van Maastricht naar onderwijssoort van 2026 tot en met 2036. Om dit te berekenen is gebruik gemaakt van het huidig aantal ingeschreven leerlingen op de scholen per 1 oktober 2020 (bron: leerling administraties van de scholen) en de prognose van het te verwachten aantal leerlingen, berekend door Pronexus in 2019. Daarbij is uitgegaan van de veronderstelling dat de huidige verdeling van leerlingen over de diverse onderwijsafdelingen (vmbo-basis/-kader/-gl/-tl/havo/vwo/gymnasium) in de toekomst hetzelfde zal zijn.

Leerlingaantallen in de periode 2026-2036, naar onderwijssoort en naar toekomstige onderwijslocatie:

	Campus Oost			Bernard Lievegoed College			Bonnefantencollege			Totaal Maastricht		
	2026	2031	2036	2026	2031	2036	2026	2031	2036	2026*	2031	2036
PrO	239	232	251							239	232	251
VMBO BK	447	446	436	72	72	72				519	518	508
VMBO GT	407	404	396	285	287	281				692	691	677
HAVO	449	450	421	328	328	328	390	388	394	1167	1166	1143
VWO (incl Gym TTO)	1007	1008	966	315	313	319	450	450	450	1772	1771	1735
Gym NL-talig							173	173	169	173	173	169
Totaal excl PrO, NOVO &UWC	*2310*	*2308*	*2219*	*1000*	*1000*	*1000*	*1013*	*1011*	*1013*	*4322*	*4319*	*4232*
Totaal incl Pro	**2549**	**2540**	**2470**	**1000**	**1000**	**1000**	**1013**	**1011**	**1013**	**4561**	**4551**	**4483**

*Kalenderjaar 2026 is teldatum 1 oktober 2025

Toelichting op het staatje:

- Voor het Bonnefantencollege is eerst het aantal leerlingen berekend, gebaseerd op de gezonde scholen norm. Die zijn in het staatje opgenomen in het jaar 2026. Vervolgens zijn alle huidige leerlingen die het Nederlandstalig gymnasium volgen bij Porta en Sint-Maartens (173) overgeheveld naar het Bonnefantencollege.
- Met deze leerlingaantallen is verder gerekend met behulp van de prognoses van Pronexus om de BFC-leerlingaantallen voor 2031 en 2036 in beeld te krijgen.
- Daarna is het leerlingenaantal van het Bernard Lievegoed College berekend (huidige aantallen per 1-10-20 doorrekenen met de prognosemodellen van Pronexus), waarbij tevens voor de nieuwe afdeling vmbo-basis/kader 72 leerlingen zijn berekend. Het BLC wil op beperkte schaal dit onderwijs gaan aanbieden, 1 klas van max. 19 leerlingen, maal 4 leerjaren = 72 leerlingen.
- Het aantal leerlingen bij BFC en BLS is vervolgens afgetrokken van het totaal aantal beschikbare leerlingen volgens de prognoses en vervolgens voor de Campus in Oost verdeeld over de leerstromen, uitgaande van de berekende verdeling naar leerling stroom: vmbo BK: 12%; vmbo GT: 16%; havo: 27%; vwo: 45% (zie de toelichting hierna).

Aan deze berekening is een aantal stappen voorafgegaan.

<u>Berekening huidig aantal leerlingen naar onderwijssoort</u>
Allereerst is bij alle scholen de oktobertelling 2020 van alle leerstromen in Maastricht opgevraagd. Om het *exacte* aantal leerlingen bij alle scholen per leerlingenstroom boven water te krijgen, is niet mogelijk. Dit komt, doordat sommige scholen werken met dakpancodes. Dan zijn er bijvoorbeeld in de onderbouw in leerjaar 1 en 2 respectievelijk 210 en 177 leerlingen met studiecode (“dakpancode”) VMBO G/T-HAVO-VWO. In leerjaar 3 zijn 121 leerlingen geregistreerd met studiecode

(“dakpancode”) HAVO/VWO. Deze 508 leerlingen kunnen op basis van studiecode niet worden uitgesplitst naar studiestroom.
In dat geval is er een verhoudingsgetal berekend over (in dit voorbeeld) deze eerste drie jaren. Omdat dit een aanname is, kan dat later iets afwijken van het werkelijke aantal leerlingen.
Bij benadering en handmatig natellen blijken de leerlingaantallen overigens heel goed in de buurt te komen van het werkelijke aantal leerlingen van dit moment. Het verklaart evenwel dat er soms verschillen waar te nemen zijn in de aantallen, maar die zijn niet van een dusdanige omvang dat ze het totaaldoel in de weg zitten.

De berekende aantallen leerlingen per 1 oktober 2020 zijn in het staatje hieronder aangegeven.

	PMC	St Ma	VMBO	Campus Oost	BLC	BFC	Totaal
VMBO BK			331	331	zie onderstaand	180	
VMBO GT		137	115	252		270	
Havo	133	429		562		350	
VWO	1033	484		1517		20	
Totaal	**1166**	**1050**	**446**	**2662**	**900**	**820**	**4382**

Bron voor de prognose berekening: Pronexus?
Als tweede stap is onderzocht welke bron de beste prognoseberekening geeft. Gekeken is naar VOION, Pronexus, DUO en LVO-prognoses.
Uit een vergelijking van de huidige aantal leerlingen in Maastricht per 1-10-2020 met de door de bron opgestelde prognose van het aantal leerlingen in Maastricht per 1 oktober 2020 bleek dat – zoals verwacht – de Pronexus berekening 2019 veruit het dichtste bij de werkelijke, huidige aantallen zit. Gemeente Maastricht gebruikt al jaren de Pronexus berekeningen, omdat zij rekening houden met de aanwezigheid van de vele studenten in Maastricht, die niet blijven wonen in Maastricht, maar na hun studie de stad weer verlaten. Dat gegeven vertaalt Pronexus naar lagere te verwachten geboortecijfers. De prognosecijfers 2021 van Pronexus komen in april beschikbaar. Vooralsnog gaan wij er van uit dat deze in lijn zijn met de cijfers van 2019.

Opgave directeuren	4382
SOM (jan '21)	4362
Pronexus (prognose uit '19)	4481

NB. SOM is het administratiesysteem van de scholen voor de leerlinggegevens.

Uitsplitsing prognoses naar leerling stromen
Helaas stelt Pronexus alleen prognoses op die het totaalaantal te verwachten leerlingen in enig jaar weergeven. Zij splitsen het niet uit naar leerlingenstroom per onderwijssoort. Deze uitsplitsing is wel nodig. Ten eerste om te kunnen beoordelen of er per onderwijssoort genoeg leerlingen zijn om te voldoen aan de normen voor een gezonde school en ten tweede omdat dit in een latere fase ook nodig is om het benodigde aantal m2 te berekenen dat beschikbaar moet zijn op elke onderwijslocatie. Afhankelijk van het soort onderwijs en of je in de onderbouw of in de bovenbouw van een school zit zijn er andere normeringen voor het benodigde aantal m2 per leerling qua huisvesting.

LVO heeft daarom zelf een percentage moeten vaststellen op basis waarvan door te rekenen is voor de prognoses. Op basis van de DUO-cijfers van geregistreerde leerlingaantallen op 1 oktober in de

periode 2014 tot heden is het volgende staatje samengesteld. Zichtbaar is dat in de loop van deze zeven jaar het percentage leerlingen in het vmbo daalt en dat het aantal leerlingen dat vwo volgt stijgt.

	1-okt-14	1-okt-15	1-okt-16	1-okt-17	1-okt-18	1-okt-19	1-okt-20
VMBO BK	16%	13%	16%	18%	15%	14%	12%
VMBO GT	22%	23%	20%	20%	17%	17%	16%
Havo	29%	28%	28%	22%	23%	24%	27%
Ath + Gym	34%	35%	36%	41%	44%	45%	45%
	100%	**100**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**
Berekening op basis van DUO cijfers, 14 jan '21							

Deze percentages zijn mogelijkerwijs beïnvloed door de invoering van het domeinenmodel in 2015 en het vmbo-debacle in 2017. Dat leidde tot een afname van het aantal leerlingen dat zich in Maastricht inschreef voor het voortgezet onderwijs, met name in het vmbo.
Sinds 2019 is dat veranderd. In 2019 schreef 84% van de Maastrichtse basisschoolleerlingen zich weer in bij een school in Maastricht; in 2020 steeg dat naar ruim 87%.
Toch is in de percentages niet terug te zien dat de balans zich heeft hersteld zoals die er vroeger was, dat ca. 40-50 % van het aantal leerlingen vmbo volgt. Ook in andere regio's is deze trend waarneembaar.
Dat heeft ertoe geleid dat de keuze is gemaakt om de toekomstige aantallen leerlingen verdeeld naar leerlingstroom te baseren op de feitelijke verdeling van het schooljaar 2020-2021.

VMBO BK	12
VMBO GT	16
HAVO	27
VWO	45

3. Scenario vmbo in West én vmbo op de campus in oost

Op basis van de leerling prognoses van Pronexus, de berekende verdeling over de leerling stromen en uitgaande van de normen van een gezonde school is in eerste instantie een verdeling gemaakt, uitgaande van 3 locaties voor het vmbo. Een beperkte vmbo/basis-kader bij het Bernard Lievegoed College (72 leerlingen), een vmbo-basis/kader afdeling bij het Bonnefantencollege, met 1 profiel (Dienstverlening en Producten) en een volwaardig vmbo-beroepsonderwijs in Oost, met 4 profielen. Dat leverde het onderstaande beeld op:

Versie 15 januari 2021		Campus Oost			Bernard Lievegoed College			Bonnefantencollege		
	Norm gezond	2026	2031	2036	2026	2031	2036	2026	2031	2036
PrO		239	232	251						
VMBO BK	195 met 1 profiel 400 meerdere profielen	252	251	241	72	72	72	195	195	195
VMBO GT	300	122	117	115	285	287	281	285	287	281
HAVO	375	449	450	421	328	328	328	390	388	394
VWO	450	1180	1181	1135	315	313	319	450	450	450
Totaal excl PrO		**2003**	**1999**	**1912**	**1000**	**1000**	**1000**	**1320**	**1320**	**1320**

Zowel in oost als in west ontstaan te weinig leerlingen vmbo-basis/kader en vmbo gemengde en theoretische leerweg. Om deze reden is de keuze gemaakt om het vmbo te concentreren op de campus, nabij het mbo.

NB. *De rode cijfers die bij het Bernard Lievegoed college staan geven aan dat deze school qua leerlingenaantal onder de norm van de gezonde school zit. Echter, deze school geeft het onderwijs in heterogene klassen vorm. Daardoor kan de school ook met minder leerlingen 'gezond' draaien.*

Bijlage 2: Informatiedocument Denominatie en convenant

Door diverse fracties van de gemeenteraad zijn vragen gesteld over het voorstel in de Toekomstvisie om de denominatie van alle scholen van Maastricht te wijzigen naar algemeen bijzonder. Wat houdt algemeen bijzonder in, wat beoogt LVO hiermee, zijn er andere keuzes te maken, wat zijn voor- en nadelen van de keuzes?
Daarnaast zijn vragen gesteld over de rol en invloed van de raad als er geen openbare scholen meer zouden zijn. Wat zijn de verschillen tussen de rechten en plichten zoals neergelegd in de Wvo en een convenant? Hoe is een convenant opgebouwd?

1. *Huidige denominaties vergeleken met het voorstel in de toekomstvisie*

Maastricht heeft op dit moment 8 locaties scholen voor voortgezet onderwijs (vmbo Maastricht, onderdelen SMC en PMC zijn beide gehuisvest aan de Bemelerweg). Er zijn 4 BRIN-nummers (administratief nummer ten behoeve van de bekostiging).

BRIN	School/locatie	Onderwijsaanbod	Denominatie
27VG	Porta Mosana College, Oude Molenweg	havo/vwo	Openbaar
27VG	VMBO Maastricht, onderdeel PMC, Bemelerweg	vmbo	Openbaar
27VG	United World College, Discusworp	vmbo-tl/havo/vwo/IGVO	Openbaar
27ZH	Sint-Maartenscollege, Noormannensingel	mavo/havo/vwo	Rooms Katholiek
27ZH	VMBO Maastricht, onderdeel SMC, Bemelerweg	vmbo	Rooms Katholiek
27ZH	Novocollege, Bemelergrubbe	Eerste Opvang Anderstaligen (EOA)	Rooms Katholiek
27ZJ	Bonnefantencollege, Eenhoornsingel	vmbo/havo/vwo	Algemeen Bijzonder
27ZJ	Bernard Lievegoed College, Nijverheidsweg	mavo/havo/vwo	Algemeen Bijzonder
26HL	Terra Nigra Praktijkschool, Terra Nigrastraat	Praktijkonderwijs	Rooms Katholiek

In de toekomstvisie wordt voorgesteld om dit te wijzigen naar het op 4 locaties in de stad aanbieden van voortgezet onderwijs, met (vooralsnog) het behoud van 4 BRIN-nummers.

BRIN	School/locatie	Onderwijsaanbod	Denominatie
	Campus:		
27VG	Porta Mosana College	vmbo/havo/vwo	Algemeen Bijzonder
27ZH	Sint-Maartenscollege	vmbo/havo/vwo	
27ZH	Novo College	EOA	
26HL	Terra Nigra Praktijkschool	Praktijkonderwijs	
27VG	United World College	Vmbo-tl/havo/vwo/IGVO	Algemeen Bijzonder
27ZJ	Bonnefantencollege,	havo/vwo	Algemeen Bijzonder
27ZJ	Bernard Lievegoed College	vmbo/havo/vwo	Algemeen Bijzonder

2. Overeenkomsten en verschillen tussen denominatie Algemeen Bijzonder en Openbaar

Het funderend onderwijs in Nederland is van oudsher een duaal stelsel van openbaar en bijzonder onderwijs.
Het openbaar onderwijs wordt georganiseerd door de overheid (gemeente), is levensbeschouwelijk neutraal en staat open voor alle leerlingen ongeacht aard of gezindte. Dit laatste wordt ook wel de garantiefunctie van het openbaar onderwijs genoemd.

Het bijzonder onderwijs daarentegen gaat uit van individuen en particuliere organisaties. Deze individuen en particuliere organisaties maken gebruik van de vrijheid om een school op te richten (vrijheid van stichting), de vrijheid om een bepaalde godsdienst of geloofsovertuiging in het onderwijs tot uitdrukking te brengen en op die grond leerlingen en docenten te selecteren (vrijheid van richting) en tenslotte de vrijheid om te kiezen voor eigen onderwijsmethoden (vrijheid van inrichting).

Scholen voor *algemeen bijzonder onderwijs* gaan *niet* uit van een bepaalde godsdienst of levensbeschouwing, maar deze scholen bieden onderwijs op basis van een bepaalde onderwijskundige grondslag. Deze scholen zijn toegankelijk voor alle leerlingen. Deze algemene toegankelijkheid van het algemeen bijzonder onderwijs is identiek aan de algemene toegankelijkheid die het openbaar onderwijs biedt. Daar waar algemeen bijzonder en openbaar onderwijs gezamenlijk wordt aangeboden is er dan ook een overlap in de algemene toegankelijkheid voor het onderwijs. De leerling wordt altijd toegelaten tot het algemeen bijzonder onderwijs en hij wordt ook altijd toegelaten tot het openbaar onderwijs.
Kinderen komen tegenwoordig van katholieke scholen, protestantschristelijke scholen, bijzonder neutrale scholen, islamitische school, Montessorischolen, Vrijeschool, democratische school, naar onze scholen voor voortgezet onderwijs in Maastricht. Door te kiezen voor de denominatie Algemeen Bijzonder borgen wij dat op deze scholen recht gedaan kan worden aan de algemene toegankelijkheid voor leerlingen ongeacht godsdienst of levensbeschouwing. Hiermee voldoet de gemeente aan haar verplichtingen overeenkomstig artikel 23 Grondwet.
Als alle scholen in Maastricht de denominatie Algemeen Bijzonder hebben, bevordert het de mogelijkheden van samenwerking tussen de scholen.

3. Zijn ook andere scenario's mogelijk?

De meest voor de hand liggende alternatieve scenario's zijn:

b. Niks doen, alles laten bij de huidige denominatie.
   Dit scenario komt niet overeen met de visie van LVO om via de denominatie Algemeen bijzonder onderwijs inclusief onderwijs op al onze scholen aan te bieden, waarbij er verbinding wordt gelegd tussen de drie tradities in onze stad: openbaar, katholiek en vrije schools onderwijs.
c. Alle scholen in Maastricht de denominatie openbaar onderwijs geven.
   Dit is niet mogelijk. Het vrije schoolse onderwijs i.c. het Bernard Lievegoed College kan niet onder de denominatie openbaar gebracht worden (staatsbemoeienis met een vrije school hoort niet). Daarmee valt een openbare denominatie voor het Bonnefanten College ook af, omdat beide scholen onder hetzelfde BRIN-nummer vallen. Splitsing of afsplitsing van deze scholen is om een aantal wettelijke redenen rondom verzelfstandiging van scholen niet mogelijk. Ten slotte zijn toekomstige initiatieven onderwijskundig mogelijkerwijs ook niet onder te brengen bij de denominatie openbaar en daarmee zouden we ook niet meer voldoen aan de verplichtingen overeenkomstig artikel 23 van de Grondwet. Algemeen Bijzonder biedt die mogelijkheid wel.

4. *Voorbeelden van algemeen bijzonder onderwijs met een convenant*

Een van de meest recente voorbeelden is Zeeuws-Vlaanderen, waar de gemeente Terneuzen heeft besloten om af te zien van openbaar onderwijs, maar tegelijkertijd met het bijzonder onderwijs afspraken heeft gemaakt over het borgen van algemeen toegankelijk pluriform onderwijs voor alle leerlingen. De Stichting Voortgezet Onderwijs Zeeuws-Vlaanderen verstaat hieronder: zonder onderscheid naar godsdienst of levensbeschouwing en actief pluriform, inhoudende het actief en bewust aandacht schenken aan de godsdienstige, levensbeschouwelijke en maatschappelijke waarden zoals die leven in de Nederlandse samenleving en met onderkenning van de betekenis van de verscheidenheid van die waarden, waarbij sprake is van:

- Een open aannamebeleid ten aanzien van leerlingen zonder onderscheid naar godsdienst of levensbeschouwing;
- Een non-discriminatoir personeelsbeleid.

Deze opdracht van de gemeente Terneuzen richting bijzonder onderwijs kent overigens sterke overeenkomsten met het voorstel van wet dat thans in de Eerste Kamer ter behandeling ligt en waarin scholen nog meer dan voorheen nadrukkelijk de opdracht krijgen om invulling te geven aan actief burgerschap dat ziet op:

a. Het bijbrengen van respect voor en kennis van de basiswaarden van de democratische rechtsstaat;
b. Het ontwikkelen van de sociale en maatschappelijke competenties die de leerling in staat stellen deel uit te maken van en bij te dragen aan de pluriforme, democratische Nederlandse samenleving;
c. Het bijbrengen van kennis over en respect voor verschillen in godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, afkomst, geslacht, handicap of seksuele gerichtheid alsmede de waarde dat gelijke gevallen gelijk behandeld worden.

Zodra dit wetsvoorstel wordt aangenomen worden scholen verplicht hier uitvoering aan te geven ongeacht openbaar of bijzonder en voor welke richting zij staan en zal de Inspectie van het onderwijs hierop handhaven. Daarmee wordt voor elke school in Nederland in ieder geval gegarandeerd dat er aandacht is voor pluriformiteit in het onderwijs.

5. *Bouwstenen van een convenant*

Vooruitlopend op de concrete invulling van een convenant zijn de volgende elementen voor een convenant aan te geven:

- Garanderen van de waarborgen die het openbaar onderwijs biedt (toegankelijkheid voor alle leerlingen en pluriform onderwijs);
- Jaarlijks overleggen van de begroting en jaarstukken van alle scholen van Maastricht (overlegrecht van de raad);
- Bij verplaatsing, opheffing of samenvoeging van scholen, of wijzigingen in het onderwijsaanbod van scholen de gemeenteraad om goedkeuring vragen (vergelijkbaar met artikel 7, lid 6 van de statuten van LVO). De gemeente kan deze goedkeuring slechts onthouden indien dit ten koste gaat van algemeen toegankelijk en pluriform onderwijs;
- Het alleen wijzigen in de toekomst van de richting algemeen bijzonder in afstemming met de gemeente, waarbij de gemeente deze goedkeuring slechts kan onthouden indien dit ten koste gaat van algemeen toegankelijk en pluriform onderwijs;
- Aandacht in het jaarverslag van de stichting over de wijze waarop invulling is gegeven in het afgelopen jaar aan breed toegankelijk en pluriform onderwijs;
- De wijze waarop met vragen zal worden omgegaan vanuit de gemeente ten aanzien van breed toegankelijk en pluriform onderwijs.

- Het inrichten van een identiteitscommissie die periodiek overleg voert met LVO over de invulling van de communicatie door LVO ten aanzien van breed toegankelijk en pluriform onderwijs (website, foldermateriaal, etc.). In de commissie kunnen ook zaken besproken worden zoals:
    a. Via het schoolplan het waarborgen van breed toegankelijk en pluriform onderwijs;
    b. Het rapporteren over signalen van leerlingen, ouders en personeel ten aanzien van het in onvoldoende in acht nemen van breed toegankelijk en pluriform onderwijs;

Bijlage 3: Informatiedocument Plaatsingsprocedure

1. Waarom een plaatsingsprocedure

In de Toekomstvisie staat beschreven dat de drie te vormen scholengemeenschappen ieder hun eigen onderwijsaanbod zullen aanbieden met ieder een sterke eigen identiteit én dat ze intensief zullen samenwerken en elkaar zullen steunen om het voortgezet onderwijs voor de jeugd van de stad Maastricht en omgeving goed vorm te geven. Dat uitgangspunt moet nog op diverse manieren concrete handen en voeten krijgen in de komende jaren. Duidelijk is wel dat dit onder meer inhoudt dat er blijvend sprake zal zijn van afstemming over het onderwijsaanbod tussen de scholen en over de kwaliteit van het onderwijs, over het gedeelde gebruik van voorzieningen van de scholen, maar ook dat er gekeken gaat worden naar het optimale gebruik van de beschikbare locaties voor onderwijs. Via het IHP VO zal de Gemeente Maastricht een aantal toekomstbestendig gebouwde scholen creëren, gebaseerd op de te verwachten aantallen leerlingen. Op basis hiervan zal LVO de leerlingenstromen gedurende de komende jaren verspreiden over Maastricht. Wanneer leerlingenstromen uit de pas gaan lopen, moet LVO daarin gaan sturen, mogelijk met een plaatsingsprocedure. Het Stella Maris College in Meerssen zal hier ook in betrokken worden. Bij het Bernard Lievegoed College is overigens een plaatsingsprocedure al gebruikelijk.

2. Waarom is het invoeren van een plaatsingsprocedure mogelijk?

Bijzondere scholen
“Uit een uitspraak van de rechtbank Utrecht (23 november 2000) blijkt dat bijzondere scholen het principiële recht hebben om leerlingen te weigeren, of te verdelen over de scholen die onder het bevoegd gezag ressorteren. Het schoolgrenzenbeleid kan naast godsdienstige of levensbeschouwelijke criteria (betreffende de vrijheid van richting), ook gebaseerd zijn op andere motieven (zoals een maximumaantal leerlingen).

Het bevoegd gezag van meer bijzondere scholen kan naar het oordeel van de rechtbank een schoolgrenzenbeleid voeren omdat de grondwettelijk aan instellingen voor bijzonder onderwijs gewaarborgde ‘vrijheid van richting’ de keuze omvat om de door de ouders van een leerling verlangde toelating tot die instelling te weigeren, indien de leerling volgens de door de instelling gehanteerde toelatingsnormen niet voor toelating in aanmerking komt. De rechtbank heeft aangegeven dat het bevoegd gezag vanuit het oogpunt van optimale benutting van de schoolgebouwen, verantwoord personeelsbeleid en goed onderwijs een groot belang heeft bij een strikte handhaving van dit beleid. Overvolle klassen zouden namelijk weleens nadelig kunnen uitpakken voor de werkdruk van het personeel, wat weer nadelig kan zijn voor de kwaliteit van de aangeboden vakken.

Conclusie is dat het voor bijzondere scholen is toegestaan om eigen criteria te hanteren bij de toelating van leerlingen. De vrijheid van inrichting omvat namelijk de vrijheid om de school naar eigen inzicht in te richten, onder meer wat betreft de inhoud en organisatie van het onderwijs en de instelling. Als reden kan daarbij worden aangevoerd de kwaliteit van het onderwijs. Als er op het Sint-Maartenscollege een toelatingsbeleid wordt gehanteerd dan zal een rechter dit ook slechts marginaal toetsen op basis van een zorgvuldig doorlopen procedure en gemotiveerde criteria. Om gedoe te voorkomen is het dus wel zaak dat er daadwerkelijk een toelatingsbeleid op papier staat. Publicatie op de website is niet direct een vereiste maar dan moet het wel op een andere eenvoudige wijze inzichtelijk zijn voor ouders.

Openbare scholen
Voor een openbare school zoals het Porta Mosana College gelden andere regels.
Openbare scholen zijn algemeen toegankelijk tenzij. De plicht tot toelating is niet absoluut. Als er geen opnamecapaciteit meer is, mag de leerling geweigerd worden. Het gemeentebestuur moet er wel voor zorgen dat er dan op redelijke afstand een plek is. Het toelatingsbeleid van een openbare scholen moet echter worden gezien als beleidsregels ex. artikel 4:81 tot 4:84 Awb waarin wordt aangegeven wat de criteria zijn voor het in behandeling nemen van aanvragen en de uiteindelijke toelating. Deze beleidsregels c.q. criteria voor aanmelding en toelating horen conform artikel 24a lid 1 onder e WVO wel in de schoolgids te worden opgenomen."

3. Voorbeeld van een plaatsingsprocedure: Breda

In Breda hebben drie schoolbesturen besloten om een gezamenlijke plaatsingsprocedure te gaan hanteren. De uitwerking die in Breda daaraan is gegeven is daarom uitgebreider dan we in Maastricht nodig hebben; in Maastricht is immers LVO het enige schoolbestuur voor VO.

Aanleiding om een plaatsingsprocedure in te voeren was de groei van het aantal leerlingen in Breda en de wens om als VO meer invloed te hebben op de voor het onderwijs beschikbare gelden van de gemeente. Daarvoor is in 2011 Building Breda opgericht, die de door-gedecentraliseerde gelden van de gemeente beheert. In dit samenwerkingsverband participeren de drie schoolbesturen. Op basis van onderlinge afspraken over schoolgrootte verdeelt Building Breda de gelden van verbouw/ nieuwbouw/ onderhoud onderling.

Om de fluctuaties van leerlingenstromen beheersbaar te houden, passend binnen de m2, is een plaatsingsprocedure ontwikkeld. Deze wordt uitgevoerd door VOBreda, een samenwerkingsverband met dezelfde partners, met als doel:

- Collegiale consultatie
- Samenwerking op gebied van PR, instroom leerlingen en open dagen

Belangrijke uitgangspunten

- Het gezamenlijk belang wordt onderschreven door alle partijen
- Iedere school stelt, in samenspraak met de andere scholen, voorafgaand aan de loting een 'quotum' voor het aantal leerlingen
- Iedere leerling wordt geplaatst (plaatsingsgarantie)
- Inzet van een notaris t.b.v. de objectiviteit
- Procedure afgestemd met een jurist

De uitvoering op hoofdlijnen:

- Leerlingen van groep 8 geven bij de inschrijving een 1e/2e/3e keuze aan
- De loting wordt uitgevoerd door een notaris, op basis van een vastgestelde procedure in bijzijn van een vertegenwoordiger van ieder bestuur
- Op dezelfde dag worden leerlingen die niet zijn geplaatst op hun voorkeursschool door een commissie van rectoren geplaatst op hun 2e /3e keuze. Ter plekke kan in onderlinge afstemming het 'quotum' van de school aangepast worden
- Leerlingen worden geïnformeerd door de school waarop ze geplaatst zijn
- Leerlingen die geplaatst zijn op een 2e/3e voorkeursschool worden enkele maanden na de start van het schooljaar gebeld om te vragen hoe het bevalt.

Resultaat

- Van het totaalaantal aangemelde leerlingen bij alle VO-scholen wordt 95% van de leerlingen geplaatst op de school van de 1e voorkeur
- Zo'n 2,5 % op de 2e keuze, 1.5% op de 3e keuze
- Een enkele leerling die meedeed in de lotingsprocedure kiest alsnog voor een school in een randgemeente (0.31 %)
- Er is een vermoeden van weglek naar randgemeenten. Deze leerlingen doen niet mee aan de lotingsprocedure. Aantallen c.q. % is niet bekend.

Meer informatie

- Zie voor de website t.b.v. ouders en leerlingen VOBreda
- Zie voor afspraken en procedures Afspraken en procedures
- Zie voor veel gestelde vragen FAQ

4. Plaatsingsprocedure Bernard Lievegoed College

De beschrijving van de procedure in Breda komt in veel opzichten overeen met de procedure die het Bernard Lievegoed College al geruime tijd hanteert. De school heeft twee redenen om een plaatsingsprocedure te hanteren. In het gebouw kunnen maximaal 930 leerlingen, hierdoor kunnen ze 180 leerlingen per schooljaar aannemen. Daarnaast vindt de school het belangrijk om het onderwijs zo te geven als ze zeggen dat ze doen. Niet iedere docent kan op een vrijeschool werken, het vraagt een andere manier van werken.
In de aanname brochure die op de website van de school is te vinden, staat uitgelegd wat het aannamebeleid is en hoe de procedure van de aanname verloopt. Onderdeel daarvan is een loting, uitgevoerd door een notaris.
https://www.bernardlievegoedcollege.nl/nieuwe-leerlingen/naar-klas-7/

Hoogachtend,

H.W.M. (Bert) Jongen
Wethouder Onderwijs, Jeugdzorg, Studentenstad en Sport